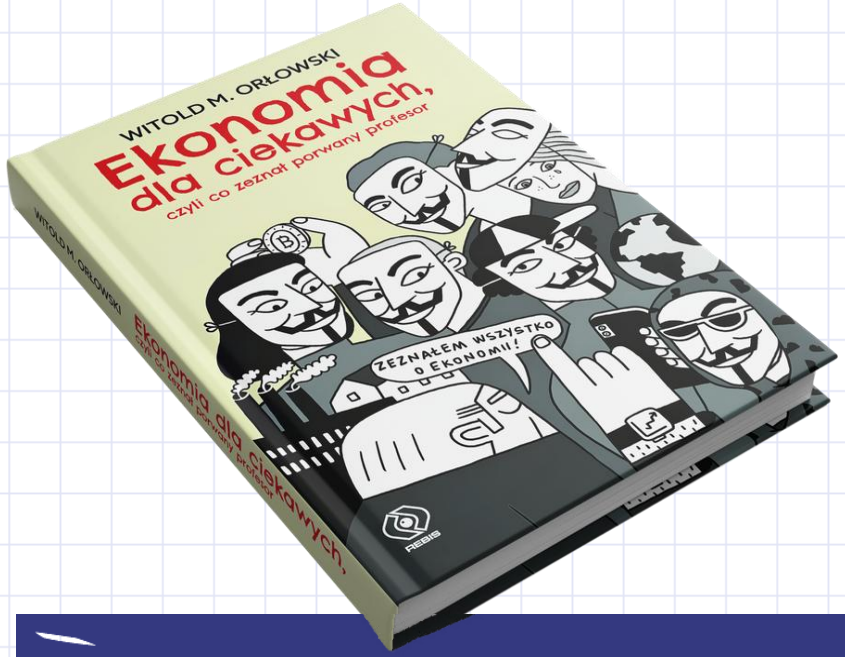

Porwani Przez Ekonomię

Ogólnopolski projekt edukacyjny, oparty na książce prof. Witolda Orłowskiego **„Ekonomia dla ciekawych”**. Jego celem jest zwiększanie **świadomości ekonomicznej młodzieży** oraz rozwijanie umiejętności rozumienia **mechanizmów gospodarczych**, które kształtują codzienne decyzje.

Porwani Przez Ekonomię

Partner generalny

mBank

Organizator projektu

WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Partner

pwc

Materiały edukacyjne

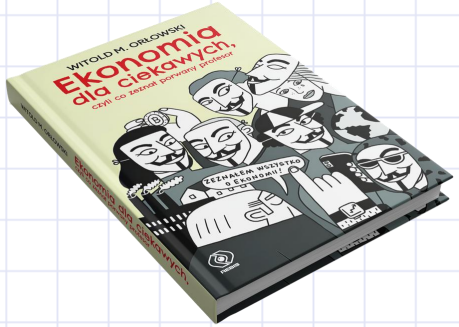

Książka „Ekonomia dla Ciekawych”

Najważniejszy element projektu – wciągająca historia porwanego profesora ekonomii, który w trakcie zeznań odkrywa przed porywaczami tajniki świata ekonomii.

Komiks „Porwani przez ekonomię”

Zilustrowane przygody bohaterów książki – element wstępnego zainteresowania młodzieży tematyką projektu i poszerzenia grupy odbiorców.

Słuchowisko

Uatrakcyjnia formy przekazu i poszerza grupę odbiorców. Przydatne narzędzie nie tylko dla uczniów, ale również dla nauczycieli.

Scenariusze lekcji, karty pracy, prezentacje

Przygotowane przez ekspertów i metodyków. Dostępne po zarejestrowaniu na stronie www.PorwaniPrzezEkonomie.pl.

Inne materiały i aktywności: gazetka szkolna, generator memów ekonomicznych, ogólnopolskie lekcje online, konkursy, webinary, Koło Zainteresowań.

Szkół z całej Polski oraz kilkadziesiąt szkół polonijnych na całym świecie

1 200

ponad

Uczniów i uczennic z całej Polski

500 000

ponad

ponad

1 700

Zarejestrowanych nauczycieli

ponad

20 000

Lekcji przeprowadzonych przez nauczycieli

Zeznania o pieniądzu, bankach i giełdzie

Przesłuchanie nr 5:

Dlaczego rosną ceny?

(dodatkowe materiały od Profesora)

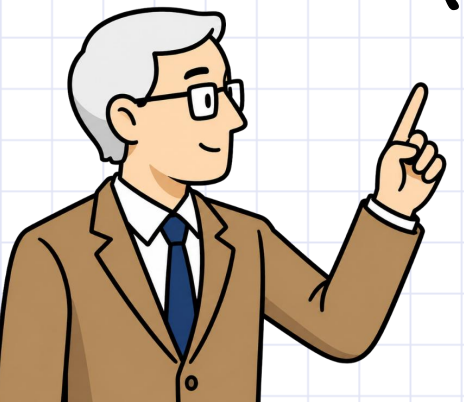

Jak rosły ceny w Polsce?

- ✓ Ceny rzeczywiście systematycznie rosną...
- ✓ Przez 21 lat wzrosły aż o 63% (średnio o 2,4% na rok).
- ✓ Taki stały wzrost cen nazywamy **inflacją**, a tempo wzrostu w procentach **stopą inflacji**.

Wzrost cen niektórych produktów, 2000-2020 (cena w roku 2000 równa 1)

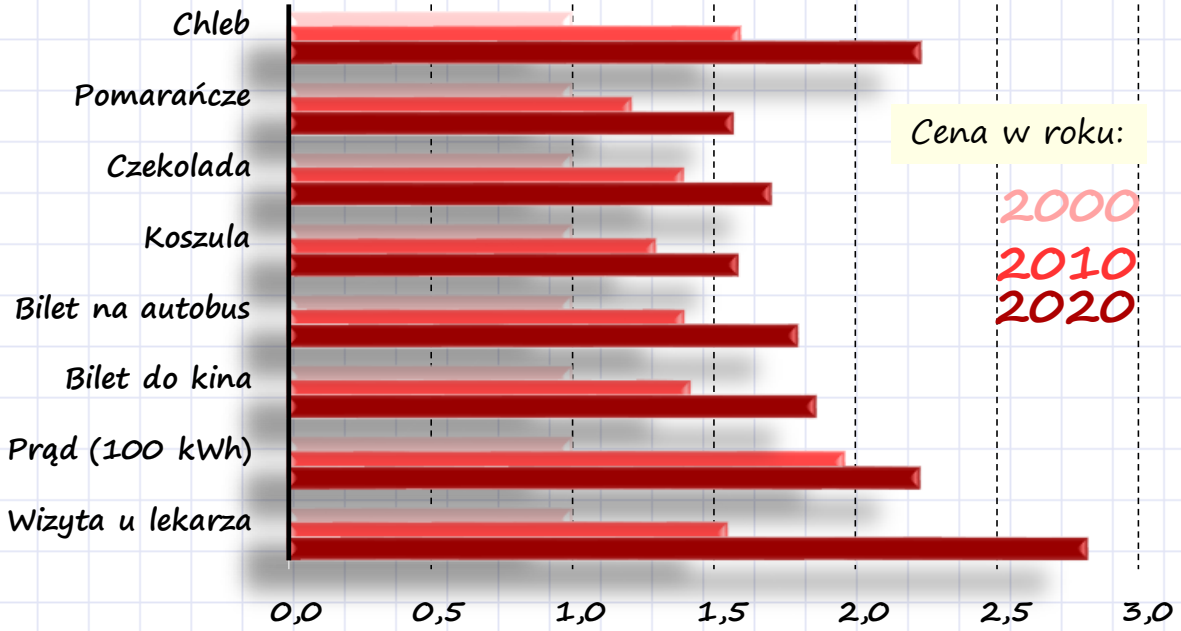

Cena wizyty u lekarza wzrosła prawie trzykrotnie, chleba i prądu ponad dwukrotnie. Za bilety na autobus i do kina płaciliśmy w 2020 r. o 80% więcej, niż w 2000 r., a za pomarańcze o 60%.

Ale nie wszystko drożało: za usługi telekomunikacyjne płaciliśmy w 2020 r. o 7% mniej, a za sprzęt AGD o 12% mniej.

Ale ludzie odczuwają silniej ból z powodu wzrostu cen, niż korzyść ze spadków, dlatego wszystkim się wydaje że ceny rosną jeszcze szybciej, niż podaje Główny Urząd Statystyczny.

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny

Nie zawsze ceny rosną w tym samym tempie...

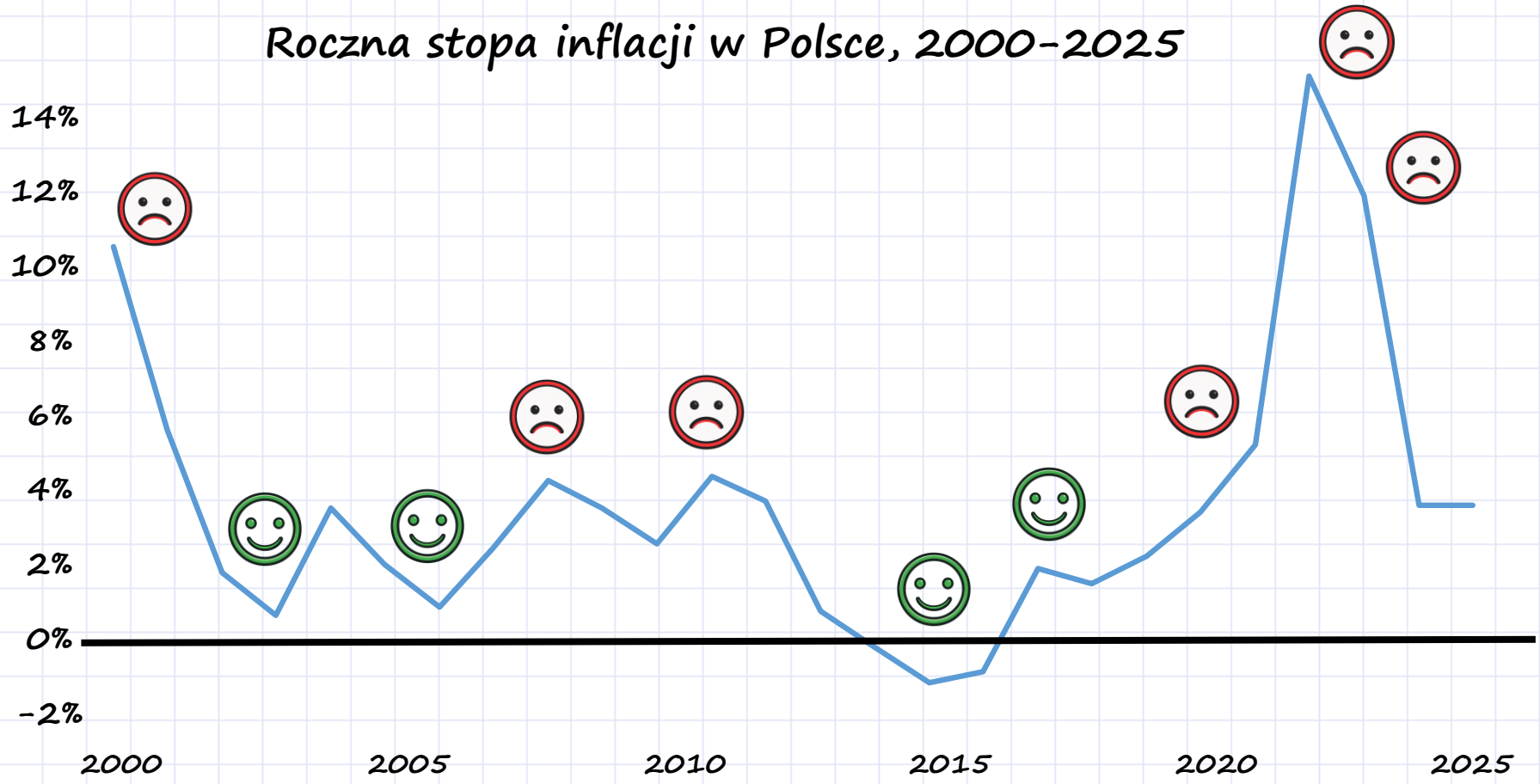

- ✓ W ciągu minionych 26 lat stopa inflacji wahała się w Polsce między -0,9% w 2015 r., a +14,4% w 2022 r.
- ✓ Jak widać, stopa inflacji jest zmienna i zależy od wielu czynników.

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny

Dlaczego inflacja jest taka zła?

- ✓ Inflacja powoduje dodatkowe koszty w gospodarce (tzw. koszt menu i koszt zdartych zelówek).
- ✓ Inflacja powoduje zmiany rozkładu dochodów: tracą najsłabsi, zyskują ci, którzy mają najmocniejszą pozycje przetargową.
- ✓ Inflacja zniechęca do oszczędzania.
- ✓ Inflacja zwiększa ryzyko działalności gospodarczej i zniechęca do długookresowych inwestycji.
- ✓ Z inflacją można oczywiście żyć, jeśli jest umiarkowana i przewidywalna (niska inflacja to np. 2-3% rocznie). Im wyższa, tym wyższe koszty.

Kto jest winny inflacji? Wszyscy winią innych...

Skąd się bierze inflacja?

Czy państwo może zakazać podwyżek cen?

- ✓ Spiralę trzeba jakoś przerwać… Gdzie?
- ✓ Czy można zakazać sklepom podwyżek cen?
- ✓ Czasem się tak robiło (np. w okresie komunizmu, w czasie wojen). Efekt?

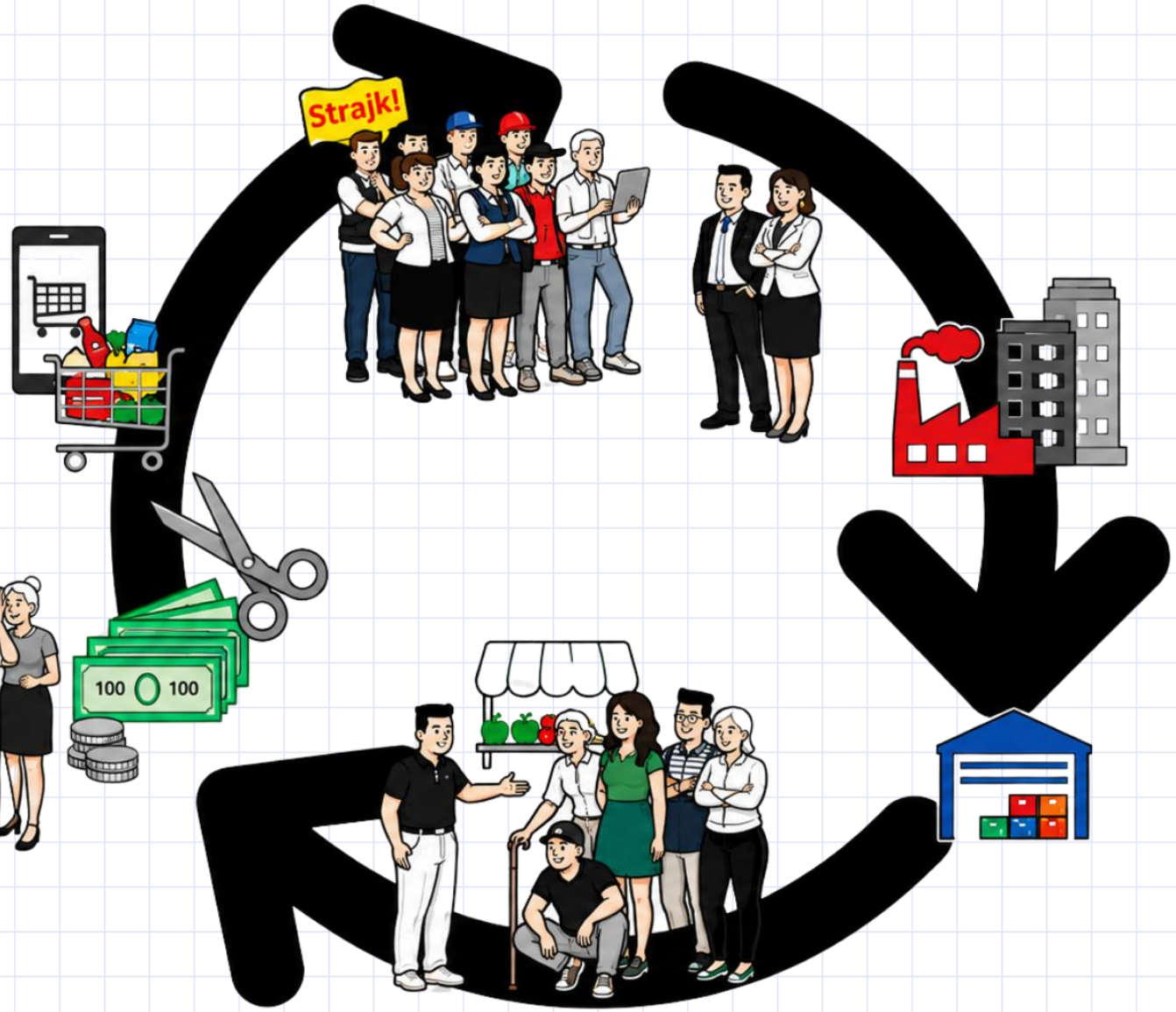

- ✓ Zamiast inflacji mamy brak towarów i kolejki (inflację zawieszoną).

No to jak można walczyć z inflacją?

- ✓ Spiralę trzeba przerwać nie pozwalając, by wzrost kosztów zmienił się we wzrost cen.
- ✓ Jedyna pewna metoda, to niedopuszczenie do wzrostu ilości pieniędzy na rynku.

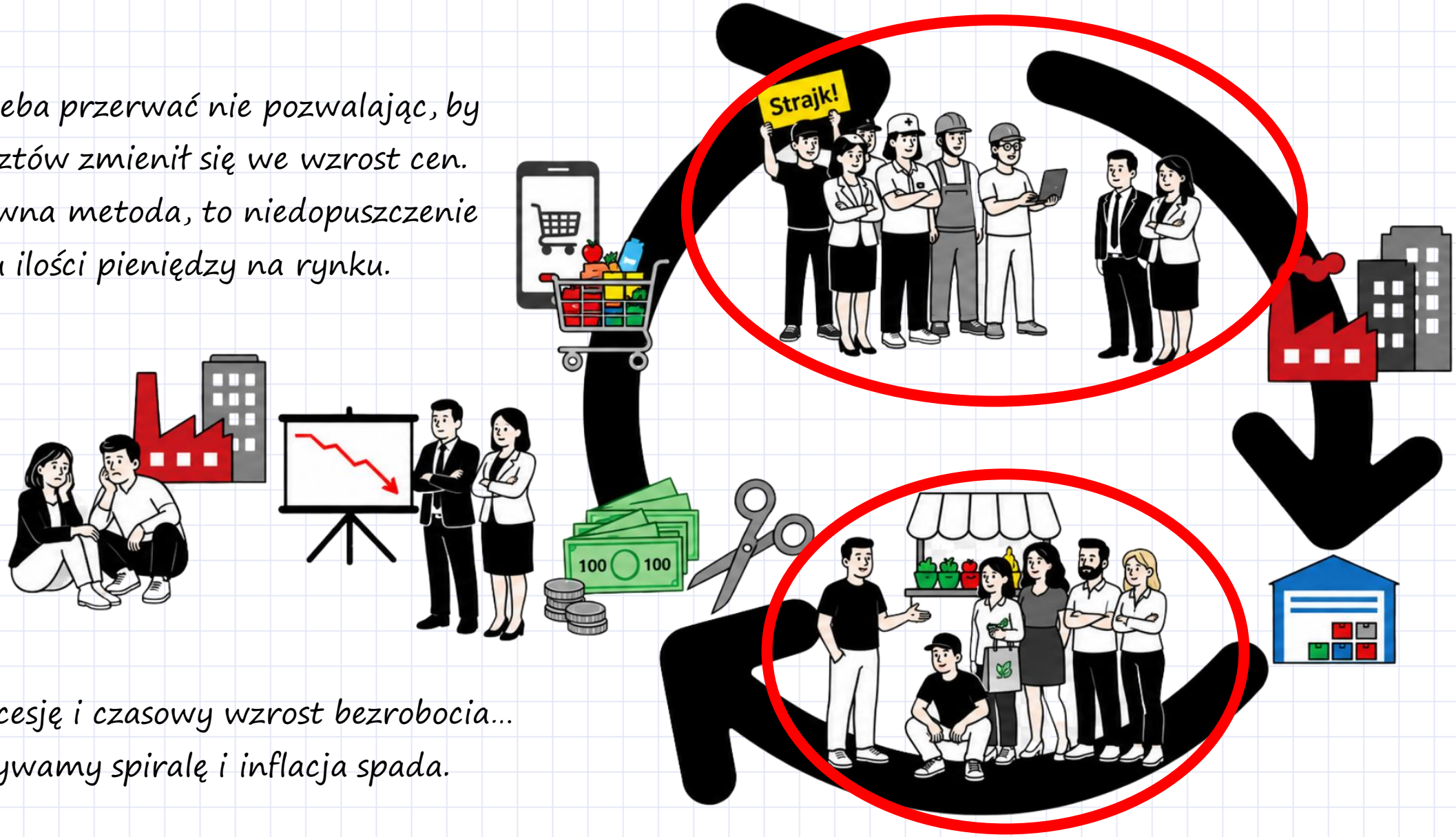

- ✓ Mamy recesję i czasowy wzrost bezrobocia... ale przerywamy spiralę i inflacja spada.

Czy inflacja może się wyrwać spod kontroli?

- ✓ Jeśli państwo bez opamiętania zwiększa ilość pieniędzy na rynku, a spirala inflacyjna rozkręca się, ceny mogą zacząć rosnąć w szaleńczy sposób.
- ✓ Nazywamy to hiperinflacją; najsłynniejsza (choć nie największa) była w Niemczech w roku 1923: ceny wzrosły przeciętnie o 10 miliardów procent.
- ✓ Ceny podwajały się w ciągu dnia, Pieniądze noszono w koszach, palono nimi w piecach!

Cena bochenka chleba w Niemczech w 1923 r.

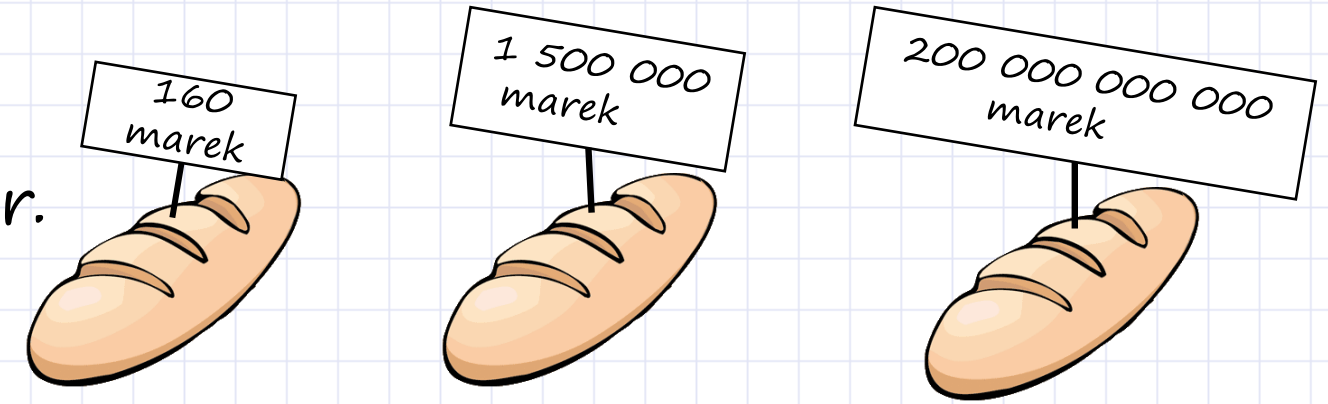

Grudzień 1922 Wrzesień 1923 Listopad 1923

Czy w dzisiejszych czasach możliwa jest hiperinflacja?

- ✓ Oczywiście, że takie ryzyko istnieje, a konsekwencje mogą być przerażające.
- ✓ Przykład: Wenezuela. Nieodpowiedzialny rząd doprowadził do wybuchu **hiperinflacji** w latach 2016-20 i gospodarczej ruiny kraju: **spadku PKB o 75%**!

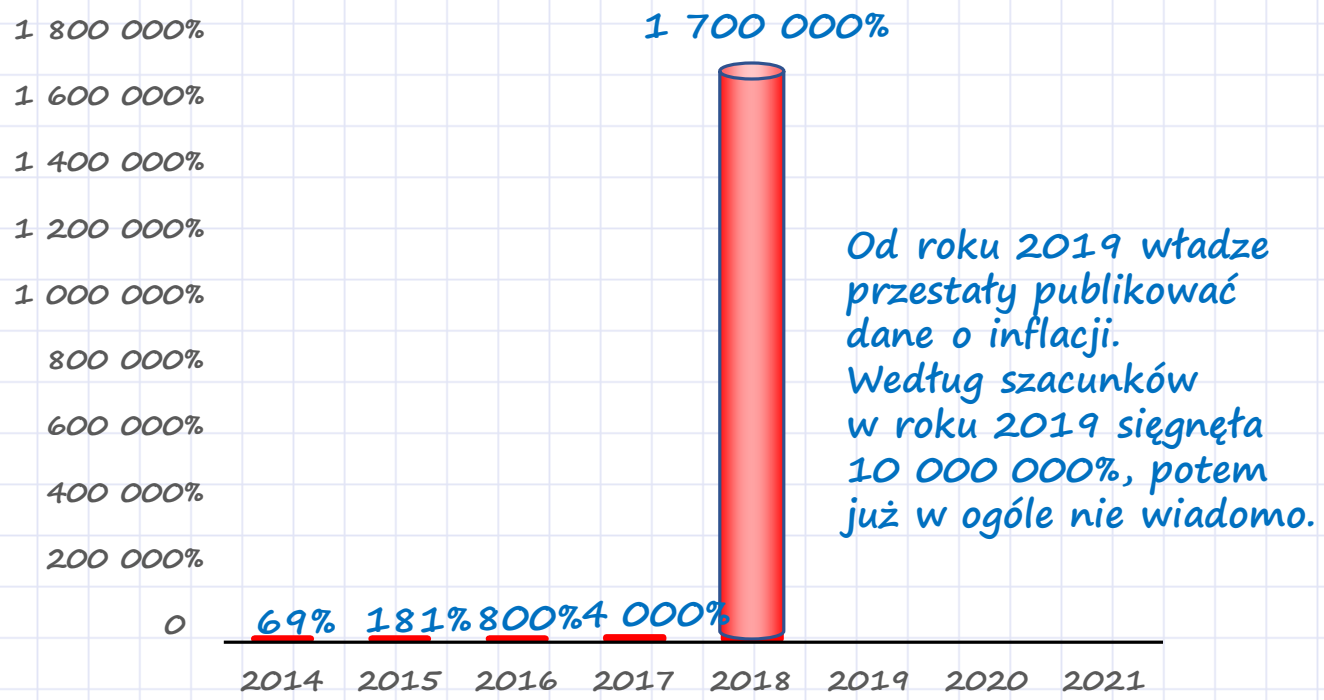

Źródło danych: Międzynarodowy Fundusz Walutowy

Najważniejsze punkty do zapamiętania

- ✓ Systematyczny wzrost cen nazywamy inflacją, a przeciętne tempo wzrostu cen w procentach stopą inflacji.
- ✓ Ceny nie rosną w sposób jednolity: raz wolniej, raz szybciej.
- ✓ Inflacja powoduje szereg kosztów gospodarczych. Jeśli wyrwie się spod kontroli i zmieni w hiperinflację (idącą w setki, tysiące lub miliony procent) koszty są przerażające.
- ✓ Wszystkim się wydaje, że za inflacje odpowiadają inni.
- ✓ Głównym problemem jest możliwość powstania spirali inflacyjnej: rosną ceny, w odpowiedzi na to rosną płace, a to powoduje dalszy wzrost cen.
- ✓ Spirali inflacyjnej nie da się powstrzymać zakazami podwyższania cen. Jedyna sprawdzona metoda to ograniczenie ilości pieniędzy na rynku.

No dobrze, ale kto właściwie decyduje o ilości pieniędzy w gospodarce?

Bardzo dobre pytanie.
Żeby na nie odpowiedzieć, trzeba uzmysłowić sobie co to właściwie jest pieniądz i skąd się bierze.
Ale to już temat na kolejne przesłuchanie!

Na polecenie Profesora materiały przygotował:

Witold M.Orłowski

Rysunki: Witold M.Orłowski z wykorzystaniem narzędzi

Autor z wykorzystaniem ikon Microsoft 365, Wikimedia Commons

oraz sztucznej inteligencji

Copyright © 2022 Witold M.Orłowski

Porwani Przez Ekonomię

PorwaniPrzezEkonomie.pl

Zapraszamy do rejestracji w projekcie!

www.PorwaniPrzezEkonomie.pl/rejestracja/

Organizatorzy projektu

WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Fundacja Warszawski Instytut Bankowości od ponad 30 lat realizuje projekty edukacyjne z zakresu ekonomii, cyberbezpieczeństwa i przedsiębiorczości, docierając do ponad **500 000 odbiorców rocznie**.

Profesor Witold M. Orłowski – ekonomista, profesor nauk ekonomicznych, nauczyciel akademicki i publicysta. Pełni funkcję głównego doradcy ekonomicznego PwC Polska. Były doradca ekonomiczny Prezydenta RP. Autor wielu książek, ponad 100 publikacji o charakterze naukowym oraz współautor 4 raportów Banku Światowego.

Kontakt:

Fundacja Warszawski Instytut Bankowości
ul. Kruczkowskiego 8, 00-380 Warszawa
tel. (+48) 723 723 765
ppe@wib.org.pl
www.wib.org.pl

Partnerzy projektu

mBank

Partner generalny

pwc

Partner